

Astma je závažné onemocnění alergického původu, kterým trpí až pět až deset procent obyvatel České republiky. Může se objevit v každém věku. V poslední době nicméně odborníci varují před vzrůstajícími počty dětských pacientů. Astma dnes má každé sedmé dítě. Podle statistik se tak za uplynulých deset let počet dětských pacientů zdvojnásobil.

Bohužel- ani to nejsou reálné počty nemocných dětí. Správnou diagnózu znají rodiče asi třiceti procent dětí, které se s astmatem léčí. Zbytek dětí astma má, aniž to tuší. Na vině ovšem nejsou rodiče. Astma se může navenek projevovat velmi pestrým klinickým obrazem a jeho příznaky někdy bývají zcela netypické. Záleží na věku pacienta, závažnosti onemocnění a celkovém způsobu života. U malých dětí v v prvních několika letech života se dále astma diagnostikuje velmi obtížně, protože u nich vzhledem k nízkému věku nelze provést všechny důležité testy.

PŘÍČINY, PŘÍZNAKY

Astma způsobují alergeny domácího prostředí (roztoci, plísně, prach, pasivní kouření, domácí zvířata) a venkovního prostředí (znečištěný vzduch, smog, pyly). V astma může postupem času vyústit například i alergická rýma nebo atopický ekzém. Astma není nakažlivé. Vedle působení alergenů má na vznik astmatu u dětí důležitý vliv dědičnost.

Příčinou astmatu je chronický zánět a zúžení průdušek, kterými tak nemůže proudit vzduch. To způsobuje dechové potíže různé intenzity, zejména při výdechu. Proto je pro astma typickým příznakem dušnost při výdechu. Dušnost také často doprovází charakteristické pískání. Dochází k hromadění části vzduchu v plicích, doba výdechu se prodlužuje. Dalšími obvyklými příznaky jsou kašel a pocit tíže na hrudníku.

LÉČBA

Astma nelze zcela vyléčit. Cílem léčby je dostat nemoc pod kontrolu – užíváním léků, minimalizací vlivu venkovních i domácích alergenů a změnou životního stylu. Astma mají rodiče pod kontrolou, pokud se u jejich dítěte ve dne i v noci objevují minimální (nebo žádné) příznaky nemoci. Důležité dále je, aby nedocházelo ke vzplanutí náhlých akutních potíží, resp. astmatickým záchvatům. Dítě s astmatem pod kontrolou by mělo mít stabilizované plicní funkce a být schopno běžných fyzických aktivit. Podávané léky nesmějí mít žádné nežádoucí vedlejší účinky na zdravotní stav malého pacienta.

Astma vždy léčí lékař. Předepsané léky astmatik nesmí nikdy vysadit bez předchozí konzultace s lékařem ani v případě, že se mu daří dobře a navenek nepociťuje žádné zdravotní problémy. Terapie je dlouhodobá – většinou trvá celý život.

ASTMATICKÝ ZÁCHVAT

Astmatický záchvat může vyprovokovat řada vlivů: alergenů doma, kouř z ohně, dráždivé vůně, prach z peřin či polštářů, náhlá změna počasí, rozčilení, respirační onemocnění nebo obyčejná rýma.

PRVNÍ POMOC PŘI ASTMATICKÉM ZÁCHVATU

V případě záchvatu je třeba dítě uložit do polohy, v níž se mu nejlépe dýchá: nejčastěji v sedě s mírným předklonem.

Dítě je dále potřeba především uklidnit a co nejdříve aplikovat jednu až dvě dávky bronchodilatačních léků, které uvolní křeč svalů. Postup lze zopakovat po patnácti minutách. Pokud potíže přetrvávají, okamžitě uveďte lékaře!

PREVENCE

Součástí prevence i léčby astmatu je i úprava domácího prostředí. Dětem se nedoporučuje pořizovat zvířata, hrát si s plyšovými a vlněnými hračkami, pěstovat rostliny v pokojíčku atd. Pro astmatika je ideální teplota do 20 stupňů Celsia a 40-50 procentní vlhkost vzduchu.